

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA PASVALIO RAJONO APYLINKĖS TEISMAS

2006 m. balandžio 7 d. Nr. PA-1100-11-9
Panevėžys

IŽANGA

Valstybinis finansinis auditas atliktas Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės finansinio audito 10-ojo departamento direktoriaus 2005 metų birželio 1 d. pavedimu Nr.1100-12.

Audituojamas subjektas - Pasvalio rajono apylinkės teismas (toliau - teismas), adresas: P. Avižonio 25/9, LT- 39179 Pasvalys. Identifikavimo kodas - 191446999.

Audito tikslai - įvertinti vidaus kontrolę, įskaitant finansų valdymą, valstybės turto valdymo, naudojimo, disponavimo juo teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę dėl 2005 metų finansinių ir kitų ataskaitų tikrumo ir teisingumo, ir įvertinti 2006 metų biudžeto asignavimų planavimą.

Auditą atliko vyresnioji valstybinė auditorė Vida Kanapeckienė.

Audituojamu laikotarpiu teismo pirmininku dirbo Vitalijus Šidagis, teismo finansininkė Irena Kazulienė.

Ši ataskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Seimui dėl 2005 m. Valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos, dėl 2006 m. Valstybės biudžeto projekto, dėl valstybei nuosavybės teise priklausančio turto ataskaitos, dalis.

Audito ataskaita pateikia tik audito metu atliktus ir nustatytus dalykus, o nepriklausoma nuomonė apie finansinę atskaitomybę ir kitas ataskaitas, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareiškiami audito išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Auditujamos teismo 2005 metų metinės finansinė atskaitomybės formos: forma Nr. 1 - Išlaidų sąmatų vykdymo. balansas; forma Nr. 2 - Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaita; forma Nr. 3 - Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto apyskaita; forma Nr. 4 - Atsargų ir

trumpalaikio turto apyskaita; forma Nr. 5 - Biudžetinių įstaigų bei valstybinių mokslo ir studijų institucijų pajamų įmokų į biudžetą ataskaita; forma Nr. 6 - Debitorinio ir kreditorinio išskolinimo ataskaita; forma Nr. 7 - Finansinio turto apyskaita; forma Nr. 8 - Kompensuotų ilgalaikio materialiojo turto nuompinigių ir jų išlaidų sąmatos vykdymo ataskaita.

Taip pat audituotos planų ir programų sąmatų įvykdymo ataskaitos: forma Nr. B-1 „Valstybinės valdžios, valdymo, teisėsaugos, vidaus reikalų, saugumo, kitų viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos institucijų ir įstaigų etatų ir struktūros plano įvykdymo ataskaita“; forma Nr. B-11 „Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti, panaudojimo pagal asignavimų valdytojus ir investicinius projektus ataskaita“; forma Nr. B-12 „Programų uždavinių įgyvendinimo vertinimo kriterijų įvykdymo ataskaita“.

Teismas yra biudžeto asignavimų valdytojas, neturintis pavaldžių įstaigų.

Teismas, vykdydamas teisingumą ir užtikrindamas savalaikį ir kokybišką bylų nagrinėjimą jam priskirtoje teritorijoje, 2005 metais vykdė valstybės biudžeto lėšomis finansuojamą programą - kodas 1.2 „Bylų nagrinėjimas“, kuriai 2005 m. birželio 30 d. Lietuvos Respublikos 2005 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymu Nr. X-289 buvo skirta 770,0 tūkst. Lt biudžeto lėšų. Iki 2005 m. gegužės 1 d. teismas dalyvavo Teisingumo ministerijos vykdomoje programoje - kodas 3.2 „Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos suteikimas“ - lėšų suma 23,3 tūkst. Lt. Teismas programai „Bylų nagrinėjimas“ iš viso padarė 754,9 tūkst. Lt kasinių ir 761,1 tūkst. Lt faktinių išlaidų.

Auditas atliktas vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais ir pagal Valstybės kontrolės finansinio audito 10-ojo departamento direktoriaus patvirtintą planą.

Audituotos sritys:

- 2006 metų biudžeto asignavimų planavimas;
- vidaus kontrolė, įskaitant finansų valdymą;
- darbo užmokestis ir socialinis draudimas;
- ilgalaikis materialusis ir nematerialusis turtas;
- prekių ir paslaugų naudojimas.

Išankstinio tyrimo metu nustatyti įgimtos bei kontrolės rizikos veiksniai, įvertinta vidaus kontrolės aplinka. Atlikus vidaus kontrolės aplinkos tyrimą, nustatyta, kad teismo pasirinkta apskaitos politika iš esmės atitinka apskaitos proceso organizavimui keliamus reikalavimus, tačiau nėra sukurta ir realizuojama sistema darbuotojų informavimui bei susipažinimui su apskaitos politikos nuostatomis. Teisme nėra pakankamų, realiai veikiančių vidaus kontrolės procedūrų. Nustatyti rizikos veiksniai rodo, kad teismo vidaus kontrolės sistema nėra patikima, kontrolės procedūros neatitinka vidaus kontrolei keliamų reikalavimų, kad gali būti daromos klaidos, kurios nebus laiku ištaisomos. Audituotoms sritims parengtos audito programos, atliktos savarankiškos procedūros, surinkti įrodymai, reikalingi finansinio audito ataskaitai parengti ir nuomonei pareikšti.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

Išankstinio planavimo metu apie pastebėtus trūkumus teismas informuotas 2005 m. liepos 15 d. raštu „Dėl audito metu pastebėtų klaidų bei pažeidimų“ Nr. SX-(1100-1.11)-133 bei pateiktos rekomendacijos, į kurias teismas atsižvelgė ir informavo apie priimtas priemones 2005 m. rugpjūčio 29 d. raštu Nr. 1276-3.7. Apie pastebėjimus teismo vidaus kontrolės būklėje, apie kontrolės procedūrų atitikimą vidaus kontrolei keliamiems reikalavimams, įstaigos vadovybė buvo informuota 2005 m. lapkričio 14 d. raštu „Dėl vidaus kontrolės“ Nr. SX-(1100-1.11)-133, pateiktos rekomendacijos vidaus kontrolės aplinkos bei kontrolės procedūrų tobulinimui. Teismas atsižvelgė į audito pastebėjimus bei rekomendacijas, ėmėsi veiksmingų priemonių bei įgyvendino visas pateiktas rekomendacijas. Apie tai informavo 2005 m. gruodžio 30 d. raštu Nr. 2007-3.7. Analitiškai įvertinus 2005 m. III ketvirčio finansines ataskaitas, 2005 m. gruodžio 13 d. raštu Nr. SX-(1100-1.11)-149, teismas informuotas apie nustatytas klaidas ir pastebėjimus, siekiant išvengti galimų klaidų metinėse ataskaitose. Teismas visas pateiktas rekomendacijas įgyvendino ir apie tai informavo 2006 m. sausio 19 d. raštu Nr. 57-3.7.

Audito metu nustatyta, kad priskaičiuojant nusidėvėjimą 2000 m., nepagrįstai buvo naudojami biudžetinėms įstaigoms netaikytini 1999 m. gruodžio 24 d. LR Ūkio ir Finansų ministrų įsakymu Nr. 428/301 patvirtinti turto nusidėvėjimo normatyvai. Viršijant LR Ekonomikos ir Finansų ministerijų 1994 m. gegužės 23-24 d. raštu Nr. 6-1245/38N ir LR Ekonomikos ir Finansų ministerijų 1994 m. rugsėjo 14 d. raštu Nr. 21-06-2306/69N nurodytus maksimalius ekonominius normatyvus, buvo priskaičiuota 30,5 tūkst. Lt per didelė nusidėvėjimo suma. Dėl to, formos Nr. 1 Išlaidų sąmatų vykdymo balanso pasyve metų pradžiai ir metų pabaigai materialiojo turto nusidėvėjimo duomenys per dideli, o ilgalaikio turto fondo duomenys per maži 30,5 tūkst. Lt. Taip pat, formoje Nr. 3 - Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto apyskaitoje turto nusidėvėjimo bei turto likutinės vertės duomenys 30,5 tūkst. Lt metų pradžiai ir metų pabaigai atitinkamai per dideli ir per maži. Audito metu, po finansinės atskaitomybės sudarymo, turto nusidėvėjimas koreguotas. Klaidos ištaisymui 2006 m. vasario 7 d. surašyta buhalterinė pažyma.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo Nr. IX-574 6 str. 2 d., į apskaitą privalo būti įtrauktas visas valdomas turtas. Teisme nebuvo inventorizuoti ir apskaityti kiemo statiniai, - kiemo aikštelė ir kiemo aptvėrimas, - todėl formos Nr. 1 Išlaidų sąmatų vykdymo balanso ilgalaikio turto bei formos Nr. 3 - Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto apyskaitos ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto vertės duomenys 2,2 tūkst. Lt per maži. Audito metu, po finansinės atskaitomybės sudarymo, neapskaitytas turtas inventorizuotas ir 2006 m. kovo 20 d. įtrauktas į apskaitą.

Teismas patikėjimo teise valdomą pastatą – garažą apskaitė ilgalaikio turto pastatų sąskaitoje, tačiau sudarant metinę finansinę atskaitomybę, nesivadovavo Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo Nr. IX-574 17 str., ir 12,5 tūkst. Lt vertės garažą formoje Nr. 3 -

Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto apyskaitoje, parodė ne pastatų, o statinių eilutėje. Teismas 2006 m. kovo 20 d. raštu Nr. S-474-3.7 informavo, kad atsižvelgė į audito pastebėjimą dėl teisingo turto atvaizdavimo.

Išlaidos teisėjų darbo užmokesčiui, tiek naudojant 2005 metams skirtus asignavimus, tiek skaičiuojant 2006 metų poreikį, buvo naudojamos ir skaičiuojamos nesant teisėjų atlyginimų dydžio aiškaus teisinio reglamentavimo. Teismų įstatymo Nr. I - 480 96 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad teisėjų darbo užmokestis nustatomas įstatymu. Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII - 1904 nuostatos, kuriomis nustatytas teisėjų darbo užmokesčio mažinimas, Konstitucinio Teismo 2001 m. liepos 12 d. nutarimu pripažintos prieštaraujančiomis Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir teisėjams netaikomos. Nuo šio Konstitucinio Teismo nutarimo paskelbimo minėtos Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo nuostatos nebuvo pakeistos. Nesant teisėjų atlyginimų dydžio aiškaus teisinio reglamentavimo, auditas negali pasisakyti dėl šių biudžeto lėšų panaudojimo 2005 m. ir šių lėšų poreikio paskaičiavimo 2006 m. teisėtumo.

Auditas pažymi, kad teismas atsižvelgė į audito nustatytas klaidas ir pažeidimus, ėmėsi veiksmingų priemonių klaidų ištaisymui ir pateiktų rekomendacijų įgyvendinimui.

Finansinio audito 10-ojo departamento
direktorius

Vaidotas Šukys

Vyresnioji valstybinė auditorė

Vida Kanapeckienė